

Жылжымайтын мүлікті тіркеу саласындағы сыбайлас жемқорлық және алаяқтық тәуекелдерді ішкі талдау қорытындылары бойынша қысқаша талдамалық анықтама

Мемлекеттік корпорацияның 2023-2024 жылдардағы жылжымайтын мүлікке құқықтарды мемлекеттік тіркеу саласындағы қызметіне жүргізілген талдау 2021-2022 жылдармен салыстырғанда сыбайлас жемқорлық пен алаяқтық қана емес, сонымен қатар құқықтық, беделдік тәуекелдердің жоғары деңгейін қалыптастыратын теріс үрдістер мен жүйелі бұзушылықтардың төмендегенін емес, күшеюін айғақтайды. Нақты көрсеткіштер бұрын қабылданған шаралардың тұрақты алдын алу әсерінің жоқтығын және бұзушылықтардың негізгі себептерінің сақталуын растайды.

2021-2022 жылдары жылжымайтын мүлікті тіркеу саласының жұмыскерлеріне қатысты 553 тәртіптік жаза қолданылған ал 2023-2024 жылдары олардың саны 845-ке дейін өскен, бұл 52,8% - ға өскен. Тәртіптік шаралардың артуы кезінде бұзушылықтардың саны мен ауырлығының төмендеуінің болмауы тәртіптік практиканың формальды сипатын және оның реттеуші әсер ете алмауын көрсетеді. Нәтижесінде, бұзушылықтарды, соның ішінде сол жұмыскерлерді қайта жасау үшін жағдайлар сақталып, бұл қызметтік өкілеттіктерді теріс пайдалану қаупін тікелей арттырады.

Аталған бұзушылықтар сот практикасында тікелей көрініс табууда. 2023-2024 жылдары Мемлекеттік корпорация 1 707 сот талқылауына қатысқан, бұл ретте 1 070 жағдайда (62%) - жауапкер немесе жауапкерлердің бірі ретінде, бұл Мемлекеттік корпорацияның іс-әрекеттері мен шешімдерін даулауға байланысты басталған даулардың басым екендігін көрсетеді. 2023 жылы Мемлекеттік корпорацияға қарсы 429 талап қойылған, оның 77-сі (17,9%) қанағаттандырылған немесе ішінара қанағаттандырылған, ал 35-і (8,1%) бітімгершілік келісімдермен аяқталған. 2021-2022 жылдармен салыстырғанда, шағымдар санының да, қанағаттандырылған талаптар мен бітімгершілік келісімдер үлесінің де өсуі тіркелді. Бұл динамика заңсыз тіркеу шешімдерінің қайталануын және мемлекеттік қызметтер көрсету сатысында құқықтық және рәсімдік сараптаманың жеткіліксіз сапасын көрсетеді. Мұның салдары тұрақты жоғары сот жүктемесін қалыптастыру, қаржылық және беделдік шығындардың өсуі, сондай-ақ жалпы Мемлекеттік корпорацияға деген сенімнің бұзылуы болып табылады.

2023 жылмен салыстырғанда 2024 жылы Ішкі қауіпсіздік қызметі анықтаған бұзушылықтар саны 8 есеге өскен (2023ж. - 144, 2024ж. - 1175), бұл жағдайдың нашарлауын да, бақылау шараларының жақсарғанын да көрсетуі мүмкін. 2023 жылы Ақмола облысы (39 бұзушылық, жалпы санының 27,1%), Солтүстік Қазақстан облысы (22 бұзушылық, 15,3%), Астана қаласы (21 бұзушылық, 14,6%) бойынша филиалдар бұзушылықтар саны бойынша антилидерлер болып табылды. Бұл ретте, 2024 жылдың қорытындысы

бойынша ең нашар нәтижелерді қаладағы филиалдар көрсетті. Астана (1175-тен 513 бұзушылық, 43,7%), сондай-ақ Қарағанды облысы бойынша (380 бұзушылық, 32,3%), бұл жиынтығында 2024 жылы анықталған барлық бұзушылықтардың 76% құрайды.

Мүдделер қақтығысының алдын алу және реттеу саясатын қолдану шеңберінде, Мемлекеттік корпорацияда 2023 жылы жылжымайтын мүлікті тіркеу саласы жұмыскерлерінің 945 декларациясы талданды, нәтижесінде 9 мүдделер қақтығысы және 2 беделдік тәуекел анықталған. 2024 жылы 1 112 декларация талданған, бұл өткен жылмен салыстырғанда 14% - ға артық, бұл ретте, 12 мүдделер қақтығысы анықталған. 2023-2024 жылдардағы мүдделер қақтығысының ең көп саны Түркістан (5 жағдай), Алматы (3 жағдай) және Атырау (3 жағдай) облыстары бойынша филиалдарда анықталған және жеке мүдделілігі болған жағдайда, сондай-ақ жақын туыстарын тікелей немесе жанама басқарудың болуымен мемлекеттік қызметтер көрсетуге жұмыскерлердің қатысуымен байланысты. Анықталған мүдделер қақтығысы санының өсуі орташа және тексерулер санының артуымен байланысты, бұл мүдделер қақтығысын анықтау және реттеу механизмінің тұрақты жұмысын көрсетеді.

Ішкі аудит нәтижелері анықталған проблемалардың жүйелік сипатын растайды. 2023-2024 жылдары 9 аудиторлық есепті талдау қорытындысы бойынша ЖМБМК АЖ-дағы мәліметтерге меншік иелерінің өтініштерінсіз, оның ішінде меншік иелері туралы деректердің өзгеруімен көптеген түзетулер анықталған. 2021-2022 жылдармен салыстырғанда, бұл бұзушылықтар қайталанатын және жаппай сипатта болады, бұл бақылаудың шешілмеген жүйелік ақауларын көрсетеді. ЖМБМК АЖ-ға заңсыз тіркеу іс-әрекеттері мен негізсіз өзгерістер енгізу деректердің бұрмалану, олардың дұрыстығын жоғалту және жылжымайтын мүлік иелеріне мүліктік залал келтіру үшін алғышарттар қалыптастыру тәуекелін тудырады.

Азаматтардың өтініштерін талдау тұрақты проблемалардың болуын растайды. Тіркелген өтініштердің жалпы саны 5 234 бірлікті құрады (2024 жылғы Qlik Sense мәліметтері бойынша). Өтініштер құрылымында сұранымдар басым, олардың саны 3 439 немесе жалпы санының 65,7% құрады. Өтініштер 1 534 өтінішті құрады, бұл 29,3% сәйкес келеді. Шағымдар - 207 өтініш (4%), кері қайтарып алу - 244 өтініш (4,7%), сондай-ақ жауаптар, ұсыныстар мен хабарламалар - 54 өтініш немесе жалпы көлемнің 1% - ы айтарлықтай аз үлесті алады. Өтініштердің ең көп саны Басқарма аппаратында тіркелген - 1 748, бұл жалпы санның 33,4% құрайды. Бұл көрсеткіш көптеген өңірлердің мәндерінен 10 және одан да көп есе асады. Екінші орынды Алматы қаласы алады, онда 1 331 өтініш (25,4%) тіркелген, бұл Басқарма аппаратындағыдан 1,3 есеге аз. Павлодар облысы бойынша филиалға 688 өтініш түскен (13,1%), бұл Алматы қаласына қарағанда 2,5 есе аз. Астана

қаласында 471 өтініш (9%), Жамбыл облысында - 269 өтініш (5,1%) тіркелген. Осылайша, барлық өтініштердің 70%-дан астамы Басқарма аппаратында және республикалық маңызы бар қалалардың филиалдарында шоғырланған.

2023-2024 жылдары Қызметке жылжымайтын мүлікті тіркеу мәселелері бойынша 16 өтініш келіп түскен, бұл ретте 5 жағдайда бұзушылық фактілері расталып, ал 1 өтініш бойынша материалдар құқық қорғау органдарына жіберілген. Түркістан облысы бойынша филиалды іріктеп тексеруде ЖМБМК АЖ-ға заңсыз араласудың 5 фактісі анықталды. Тексеру уақыт пен ресурстар бойынша шектеулі және тек 1 филиалды қамтығанын ескере отырып, анықталған фактілер Мемлекеттік корпорацияның басқа филиалдарында осындай бұзушылықтардың болу қаупінің жоғары екендігін көрсетеді. ЖМБМК АЖ араласу фактілері тіркеу процестерінің осалдығын және сыбайлас жемқорлық пен алаяқтық көріністері үшін жағдайлардың бар екенін растайды.

Осылайша, жүргізілген талдау 2021-2022 және 2023-2024 жылдардағы көрсеткіштерді салыстыру жылжымайтын мүлікті мемлекеттік тіркеу саласындағы бұзушылықтардың жүйелі сипатын және теріс үрдістердің күшеюін көрсетеді. Тәртіптік жазалардың 50%-тен астам өсуі, сот даулары санының және қанағаттандырылған талаптар үлесінің ұлғаюы, ішкі аудитпен анықталған бұзушылықтардың жүйелілігі, сондай-ақ ЖМБМК АЖ-ға заңсыз араласу фактілері қызметтік өкілеттіктерді теріс пайдалану және тіркеу рәсімдерін айла-шарғы жасау үшін жағдайлардың сақталуын көрсетеді. Көрсетілген мән-жайлар сыбайлас жемқорлық пен алаяқтық тәуекелдердің жоғары деңгейін қалыптастырып, көрсетілетін қызметті алушылардың құқықтарын бұзу, мүліктік залал келтіру және Мемлекеттік корпорация қызметіне деген сенімге нұқсан келтіру үшін нақты алғышарттар жасайды.

Бекітілген комплаенс-тәуекелдер матрицасы және ықтималдық пен салдарды бағалау өлшемшарттарының негізінде, жылжымайтын мүлікке құқықтарды мемлекеттік тіркеу тәуекелдері 2023-2024 жылдардағы жағдай бойынша «С4» санатынан («жоғары» бағасы) «В4» санатына (бағалау: экстремалды) көшіп келгені анықталды, мұнда «С» - мен ықтималдық деңгейін арттыру «В»-ге дейін осы талдауда егжей-тегжейлі баяндалған тәуекел-оқиғаларды іске асыру жиілігінің өсуіне байланысты.

Жылжымайтын мүлікті тіркеу саласындағы сот талқылауларының санын ұлғайтудың түпкі себебімен табысты күресу үшін Мемлекеттік корпорацияның барлық жұмыскерлерінің жылжымайтын мүлікті тіркеу саласындағы НҚА және ІНҚ талаптарын жеткіліксіз білуіне байланысты, ЖМБМК АЖ осалдығына, кемшіліктері мен іркілістеріне байланысты үздіксіз цифрландыруды ескере отырып, жылдан жылға сот талқылауларының саны, салынатын тәртіптік жазалардың саны, келіп түскен өтініштердің саны, ішкі аудит жүргізу қорытындылары бойынша анықталған бұзушылықтар санының

артып келе жатқанын түсінуі талап етіледі,. Дәл осы мемлекеттік қызмет көрсету кезеңінде сыбайлас жемқорлық пен алаяқтық схемалар, деректермен айла-шарғы жасау, мерзімдерді қасақана кешіктіру және көрінеу заңсыз шешімдер қабылдау үшін жағдайлар жасалады, бұл нәтижесінде жоғарыда аталған көрсеткіштердің нашарлауына алып келеді, сондай-ақ Мемлекеттік корпорация жұмыскерлерінің осындай құқыққа қайшы қызметі туралы теріс жарияланымдардың өсуіне және оның іскерлік беделіне елеулі нұқсан келтіруі мүмкін.

2023-2024 жылдары жылжымайтын мүлікті тіркеу саласында қызметтер көлемінің 3,4%-ға (5,49 млн-нан 5,68 млн-ға дейін) шамалы өсуі кезінде орындаудың жоғары деңгейі сақталды – 2023 жылы 92,6% және 2024 жылы 91,9%, бұл ретте сапалық көрсеткіштер айтарлықтай нашарлады: бас тарту саны 55 332-ден 63 496-ға дейін (+14,8%) өсті, кері байланыс үлесі 6,4% - тен 7,0% - ке дейін өсті, ал ең маңызды өзгеріс себебін көрсетпей бас тартудың 2,2% - тен (1 211 жағдай) 15,9% - ке дейін өсуі болды (10 080 жағдай), яғни 7 еседен астам, бұл кейіннен дискрециялық шешімдерді монополиялауға, көрсетілетін қызметті алушыларға қысым көрсетуге және сыбайлас жемқорлық көріністерін қалыптастыру үшін алғышарттар жасауға әкелуі мүмкін. Пікірлердің қалыпты өсуі, бас тарту көрсеткіштерінің жоғарылауымен бірге жүйенің ықтимал қауіпті мінез-құлқының үлгісін қалыптастыруды көрсетуі мүмкін. Басқарушылық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы тәжірибеде мұндай ауытқулар жоғары тәуекел аймағы ретінде қарастырылады, өйткені пікірлер мен бас тартулар жасанды әкімшілік кедергілер жасау, көрсетілетін қызметті алушыны құжаттарды қайта тапсыруға мәжбүрлеу, бейресми «сүйемелдеу» және қызмет көрсету мерзімдерін манипуляциялау үшін қолайлы жағдайлар жасау тетіктері ретінде пайдаланылуы мүмкін.

Бір мезгілде жұмыстан тыс уақытта орындаулар үлесі төмендеді (2,1% - тен 1,5% - ке дейін), бірақ демалыс күндері орындау (0,9% - тен 1,2% - ке дейін) өсті, бұл жұмыс режимін бұзудан тәуекелдердің рәсімдердің ашықтығын төмендетуге ауысуын көрсетеді.

Ең айқын ауытқулар Алматы қаласында, Астана қаласында және Қарағанды облысында тұрақты тіркеледі, онда орындаудың төмендеген көрсеткіштері (мысалы, 84,5-89%), бас тарту деңгейінің жоғарылауы (орташа 1% кезінде 3,2% дейін) және өтінімдерді қайтарып алудың едәуір үлесі (орташа 7% кезінде 14,3% дейін), сондай-ақ жоғары жеке орындаушыларда өтінімдердің шоғырлануы-бір тіркеушіде барлық қызметтердің 20-26% дейін. Осы көрсеткіштердің жиынтығы бас тартудың негізділігін бақылауды күшейтуді және орындаушылар арасында жүктемені біркелкі бөлуді талап ететін жоғары ұйымдастырушылық және сыбайлас жемқорлық тәуекелінің орнықты аймақтарын қалыптастырады.

Бұзушылықтарды жою жолындағы ең маңызды элемент алынған білімді кейіннен тексере отырып, тұрақты ақпараттық оқыту және сыбайлас жемқорлық пен алаяқтық әрекеттерге жол бермеу туралы, сондай-ақ мұндай әрекеттердің салдарының ауырлығы туралы үнемі күнделікті ескерту болуы керек. Қызметкер НҚА мен ЖҰӨ талаптарынан кез келген ауытқу «жұмыс сәті» емес, жеке жауапкершілігі бар ықтимал құқық бұзушылық екенін түсінуге міндетті.

Анықталған тәуекелдер

Қазақстан Республикасы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі төрағасының 2022 жылғы 30 желтоқсандағы № 488 бұйрығымен бекітілген Ішкі талдау жүргізу бойынша әдістемелік ұсынымдарға сәйкес, жылжымайтын мүлікке құқықтарды (ауыртпалықтарды) мемлекеттік тіркеу саласындағы сот практикасын талдау, ішкі аудиторлық тексерулерді, тәртіптік бұзушылықтарды, көрсетілетін қызметті алушылардың шағымдарын, мемлекеттік органдарды тексеру және тіркеу және жер кадастры бөлімдері жұмыскерлерінің қызметін ішкі тексеру нәтижелері бойынша (Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет) келесі сыбайлас жемқорлық пен алаяқтық тәуекелдер анықталды:

Стратегиялық комплаенс-тәуекелдері

1) лауазымды адамдардың шешімдер қабылдауы немесе өзге де әкімшілік рәсімдерді орындауы кезінде дискрециялық өкілеттіктердің кендігі тәуекелі;

2) бұзушылықтар санын одан әрі төмендету болмаған кезде бір қызметкерді, оның ішінде басшы құрамды тәртіптік жауаптылыққа бірнеше рет тартуда көрініс табатын, алдын алу әсеріне қол жеткізбестен тәртіптік жауаптылық шараларын ресми қолдану тәуекелі;

3) көрсетілетін қызметті алушылар мен мемлекеттік органдар тарапынан сенімді жоғалту тәуекелі;

4) жұмыскерлердің іс-әрекеттерін заңсыз деп тану мүмкіндігімен байланысты Мемлекеттік корпорация үшін беделді және құқықтық салдарлар тәуекелі.

Операциялық комплаенс-тәуекелдері

5) жұмыскердің бақылау-тексеру функцияларын іске асыруды жүзеге асыру, мемлекеттік қызметтер көрсету кезінде, оның ішінде жылжымайтын мүлік объектілерін техникалық тексеру бойынша өзіне немесе үшінші тұлғаларға пайда табу мақсатында лауазымдық өкілеттіктерін пайдалану тәуекелі;

6) құжаттардың толық емес немесе сәйкес келмейтін топтамасын қабылдау не қабылдау сәтінде оның сәйкес келмеу, сондай-ақ өзіне немесе

үшінші тұлғаларға пайда алу мақсатында мемлекеттік қызметтер көрсетуден негізсіз бас тарту тәуекелі;

7) жылжымайтын мүлік объектілері сипаттамаларының негізсіз өзгеруінен көрінетін құқықтық және жер кадастрының мәліметтерін түзету кезінде теріс пайдалану тәуекелі;

8) ведомстволық бағынысты бөлімдерде жүйелі бұзушылықтарға жол беруде көрінетін құрылымдық бөлімшелер басшылары тарапынан тиісінше бақыланбау тәуекелі.

IT-комплаенс- тәуекелдері

9) жылжымайтын мүлікті тіркеу кезінде пайдаланылатын ақпараттық жүйелерге рұқсатсыз араласу тәуекелі;

10) пайдаланылатын ақпараттық платформалардың талдамалық және бақылау мүмкіндіктерінің шектелуі нәтижесінде туындайтын бұзушылықтарды жасыру және ақпаратты бұрмалау тәуекелі;

11) жылжымайтын мүлікті тіркеу кезінде пайдаланылатын АЖ техникалық және рәсімдік кемшіліктерінің сыбайлас жемқорлық әсер ету қаупі.

Кадрлық комплаенс-тәуекелдері

12) үлестес тұлғалардың не үшінші тұлғалардың мүддесінде шешімдер қабылдау мүмкіндігімен байланысты жылжымайтын мүлікті тіркеу функцияларын жүзеге асыру кезінде мүдделер қақтығысының тәуекелі.

Ұсынымдар

Жылжымайтын мүлік департаменті:

1) Жылжымайтын мүлікке құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы заңға және тиісті заңға тәуелді актілерге толықтығын тексеру мерзімдерін ұлғайту, сондай-ақ тіркеуші тіркеуді тоқтата тұру не тіркеуден бас тарту үшін негіз ретінде түсіндіруі мүмкін немесе құжаттарды қабылдаудан бас тарту үшін негіз ретінде осы негіздерді алып тастау және оларды тек мемлекеттік тіркеуді тоқтата тұру немесе бас тарту үшін негіз ретінде ғана қалдыруы мүмкін қайталанатын нормаларды алып тастау бөлігінде өзгерістер енгізісін;

2) құжаттардың түпнұсқалығын немесе оларда көрсетілген мәліметтердің заңға тәуелді НҚА-да не корпоративтік стандартта дұрыстығы анықтау қажет болған жағдайларда (Заңның 28-бабының 2-тармағы) сараптама жүргізу тәртібін айқындау жұмыстарын жүргізісін;

3) мемлекеттік тіркеу кезінде жіберілген қателерді түзету рәсімін егжей-тегжейлі регламенттеу бойынша жұмыстар жүргізісін, атап айтқанда, Корпоративтік стандартта келісу сипатын, келісу кезеңдерін және т. б. бекітсін;

4) Корпоративтік стандартта құқық белгілейтін құжаттардың жоғалуы (бүлінуі) және тіркеу жазбаларының жойылуы (бүлінуі) анықталғаннан кейінгі іс-қимылдарды регламенттеу бойынша жұмыстарды жүргізісін;

5) әлеуетті сыбайлас жемқорлық пен операциялық тәуекелдерді анықтау, қайталанатын бұзушылықтарды талдау және алдын алу шараларын қабылдау мақсатында, өтініштерге тұрақты мониторинг жүргізісін;

6) филиалдардың жұмыскерлерін заңнаманың неғұрлым жиі бұзылатын нормалары және Мемлекеттік корпорацияға қойылатын талап-арыздарды қанағаттандырудың үлгілік негіздері бойынша нысаналы оқытуды ұйымдастырсын;

7) ЖМБМКД-мен мәліметтердің жаппай және қайталанатын өзгерістерін автоматтандырылған анықтауды, негіздерді міндетті құжаттамалық тіркеуді және осындай операцияларды кейіннен іріктеп тексеруді қоса алғанда, ЖМБМК АЖ-да түзетулерге тәуекелге бағдарланған бақылауды енгізу мүмкіндігін пысықтасын;

8) ЖМБМКД-мен халықтың ең көп шоғырланатын уақытта жұмыс тұрақтылығын, жүйенің функционалдығын жақсартуды және интерфейсті оңтайландыруды қоса алғанда, басқа мемлекеттік жүйелермен интеграцияны қамтамасыз ете алатын мәліметтер базасын техникалық қолдау алгоритмдерінің іске асырылуын пысықтасын;

9) ЖМБМКД-мен әкімшілік құқықтарды қайта қарауды және шектеуді қоса алғанда, ең аз қажетті қолжетімділік қағидатын ескере отырып, ЖМБМК АЖ пайдаланушыларының рөлдері мен қол жеткізу құқықтарын ажырату және қайта қарау мәселесін пысықтасын;

10) ЖМБМКД-мен аномальды және типтік емес операциялар бойынша есептерді автоматты түрде қалыптастыруды қоса алғанда, кейіннен талдау мүмкіндігімен ЖМБМК АЖ пайдаланушыларының барлық іс-әрекеттерінің тарихын міндетті түрде логирлеуді және сақтауды енгізу мәселесін пысықтасын;

11) ЖМБМКД-мен ЖМБМК АЖ-да:

- *сағ. 20.00-ден 08.00-ге дейін жүргізілген барлық тіркеулер үшін автоматты уақыт индикатор қою;*

- *формалды және қысқаша тұжырымдауларды болдырмайтын бас тарту себептерін/типін нақтылауды бір мезгілде жақсарта отырып, себебін/типін толтырмастан бас тартудың жабылуын бұзаттау;*

- *өтінімдерді, кері қайтарып алулар, бас тартуларды орындаушылар арасында біркелкі бөлудің шекті шектерін белгілеу, әрі қарай шектерден асқан жағдайда, өтінімдерді одан әрі іріктеп тексеру;*

- *өтінімдерді орындаушылар арасында біркелкі бөлу бөлігінде функционалдық өзгерістер енгізу мәселесін пысықтасын;*

12) ЖМБМКД-мен деректердің сәйкессіздігін анықтаған кезде тіркеу іс-әрекеттерін бұғаттайтын автоматты бақылау алгоритмдерін (ТІ дубльдері, ЖСН-нің дұрыс еместігі, алаңдардағы алшақтықтар, ауыртпалықтардың «жандануы») ендіру мүмкіндігін пысықтасын;

13) ЖМБМКД-мен келесі индикаторлар бойынша тәуекел-мониторингті енгізу мүмкіндігін пысықтасын: қайталама өтінімдер, алдын ала қаралғаннан кейінгі кері қайтарып алулар, жекелеген орындаушыларда бас тартулардың шоғырлануы;

14) көрсеткіштері жоғары өңірлер бойынша бас тарту себептеріне жан-жақты талдау жүргізіп, қайталап терілген өтінімдермен салыстырсын;

15) жылжымайтын мүлікті тіркеу саласындағы негізгі тәуекел индикаторларының тізбесін қалыптастыру үшін, өңірлер, бұзушылықтардың түрлері, мемлекеттік қызметтер көрсету сатылары бойынша жіктеу мүмкіндігімен жылжымайтын мүлікке құқықтарды мемлекеттік тіркеу саласында анықталған бұзушылықтар мен тәуекелдердің бірыңғай тізілімін енгізісін.

Мемлекеттік корпорацияның филиалдары (жылжымайтын мүлікті тіркеу және құқықтық қамтамасыз ету жөніндегі қызметке жауапты құрылымдық бөлімшелер), қажет болған жағдайда, Жылжымайтын мүлік департаментінің, Заң жұмысы департаментінің ықпал етуімен:

16) Мемлекеттік корпорацияның пайдасына қабылданбаған сот шешімдерін, сондай-ақ Мемлекеттік корпорация жылжымайтын мүлікке құқықтарды (ауыртпалықтарды) тіркеу саласындағы жол берілген бұзушылықтармен сот органдарына жүгінуге себеп болған бұзушылықтар мәніне келіскен бейбітшілік және медиативтік келісімдерге талдау жүргізісін;

Заң жұмысы департаменті:

17) құқықтық позицияларды, қорытындыларды дайындаудың және сот инстанцияларында Мемлекеттік корпорацияның мүдделерін білдірудің жоғары сапасын ұстап тұру үшін, Мемлекеттік корпорация филиалдарының құқықтық қамтамасыз етуге жауапты құрылымдық бөлімшелерінің қызметін ұйымдастырып, тұрақты негізге бақылау мен үйлестіруді жүргізісін;

Персоналды басқару департаменті:

18) теріс себептер бойынша еңбек қатынастарын бұзғанға дейін (Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 52-бабының 16-тармағы) бірнеше рет бұзғаны үшін тәртіптік сипаттағы тиімді шараларды қолдану, сондай-ақ Мемлекеттік корпорацияның жұмыскерлерін міндетті түрде аттестаттаудан өткізуді енгізу және жұмыскерлермен жұмысты жалғастыру не тоқтату (Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 52-бабының 4-тармағы) туралы шешімдер қабылдау мәселесін қарастырсын;

19) сыбайлас жемқорлық тәуекелі жоғары аймақтарда құқықтарды тіркеу және кадастрлық есепке алу функцияларын жүзеге асыратын жұмыскерлерді ротациялауды енгізсін;

20) Мемлекеттік корпорацияның Басқарма аппаратының құрылымдық бөлімшелері мен филиалдарының басшылары қызметінің тиімділігін бағалау жүйесіне комплаенс-талаптарды сақтау және қайталама бұзушылықтардың болмауы көрсеткіштерін енгізу мәселесін қарастырсын;

21) атқаратын лауазымының сәйкестігі туралы мәселені қарауды қоса алғанда, жол берілген жүйелі бұзушылықтар үшін Мемлекеттік корпорация филиалдары басшыларының дербес жауапкершілігін қарастырсын;

22) ЖМБМК АЖ-да мәліметтерді жаппай түзету жағдайларын қарау кезінде, сондай-ақ тіркеу жазбаларын жою, қалпына келтіру немесе өзгерту фактілері анықталған жағдайда, Ішкі қауіпсіздік, Тәуекел-менеджмент, Ішкі аудит, Комплаенс-бақылау қызметтерінің тәртіптік тыңдауларына міндетті түрде қатысуды қамтамасыз етсін.